

DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

NOM: Sociologia de l'Educació

CODI: 250018,

ENSENYAMENT: Educació Social

CURS ACADÈMIC: 1 r

TIPUS D'ASSIGNATURA: Obligatòria

IMPARTICIÓ: 2on semestre

GRUP: M1 i T1

CRÈDITS TOTALS: 4,5

CR. TEÒRICS: 3

CR. PRÀCTICS: 1,5

LLENGUA: Català

DEPARTAMENT: Teoria i Història de l'Educació

PROFESSORAT: Rosa Valls Carol i Patrícia Melgar Alcantud

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

- Conèixer els enfocaments de la sociologia de l'educació i les seves contribucions a l'educació, destacant la centralitat de la sociologia per conèixer millor l'actualitat de l'educació i els seus problemes.
- Analitzar des de la perspectiva sociològica l'estat de l'educació en el marc de societats multiculturals i democràtiques.
- Plantejar-se com a futurs i futures educadores socials la perspectiva sociològica per tal d'aplicar-la en processos de canvi educatiu, de desenvolupament de projectes educatius i en altres decisions pedagògiques, socials i cíviques.
- Desenvolupar el seu propi compromís ètic, educatiu i de justícia social com a professionals.

BLOCS TEMÀTICS - CONTINGUTS

BLOC 1: Societat de la informació i nous canvis educatius.

- 1.1. L'educació de la Societat Industrial a la Societat de la Informació
- 1.2. Inclusió i Segregació Educativa

BLOC 2: Sociologies de l'Educació vs segregació educativa i reproducció social

- 2.1. Estructuralisme i model de la reproducció ([Althusser](#); [Bourdieu](#) i [Passeron](#))
- 2.2. Posestructuralisme ([Derrida](#), [Foucault](#))

BLOC A (transversal): Multiculturalisme, racisme i educació.

- A.1. Racisme modern i postmodern

BLOC 3: El caràcter social de l'educació

- 3.1 La construcció social. Naturalesa social de les persones ([Berger](#); [Schütz](#) i [Searle](#))
- 3.2 Construcció social de les emocions. ([Elster](#); Gómez)

BLOC 4. Sociologies de l'educació de la Societat de la Informació

4.1 Teories sociològiques de les societats dialògiques ([Habermas](#), [Beck](#))

4.2 Sociologies de l'Educació actuals, teories de la transformació ([Apple](#); [Bernstein](#); [Giroux](#); [Freire](#))

BLOC B (transversal): Coeducació, sexisme i educació.

B.1. Corrents feministes i educació

B.2. Noves masculinitats

B.3. Socialització preventiva de les violències de gènere

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

El treball del curs es fonamentarà en la participació continuada i activa. El contingut es desenvoluparà a través de les sessions a partir de les teories més rellevants a nivell internacional. Es fomentarà el diàleg a classe per compartir experiències i coneixements teòrics i pràctics. La metodologia es complementa amb les aportacions a classe de la lectura dels llibres de la bibliografia seleccionada, dels seminaris-debat i els debats que es realitzen al fòrum de l'assignatura. Les classes es desenvoluparan a través de lliçons expositives impartides pel professorat, conferències a l'aula sobre les pràctiques educatives més avançades, per part de persones o entitats de l'àmbit educatiu, i seminaris-debat que s'articularan a partir del contingut de classe i de les aportacions al fòrum, de textos, de filmacions, etc.

AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENTATGES

criteris d'avaluació i qualificació

- Per a totes les opcions es pot utilitzar, i es recomana, totes les fonts primàries que es vulguin, però és necessari citar-les. A l'hora de presentar els treballs, comentaris de lectures, etc. aquests han de ser originals; el plagi total o parcial significarà el suspens automàtic de l'assignatura.
- Hi ha 4 opcions d'avaluació continua i una opció d'avaluació única. En qualsevol d'elles s'avaluarà la comprensió dels elements del programa de l'assignatura i el contingut del llibre comentat per la o l'estudiant.
- En cas de dubtes es recomana a totes i tots passar per tutories per tal d'ajudar-vos a concretar l'opció d'avaluació (llibres a llegir, treballs a fer...).

Opcions d'avaluació continua:

Abans del **27 de Febrer** s'haurà de comunicar al professorat l'opció d'avaluació escollida.

1) Reflexió de dos llibres

Cada estudiant/a que opti per aquesta forma d'avaluació escollirà **dos llibres** dels de la bibliografia recomanada, o uns altres (dins de la sociologia de l'educació) acordats amb les professores. Els treballs que realitzarà al llarg del curs versaran sobre aquests llibres.

En total s'hauran d'**entregar 4 aportacions al fòrum, 2 treballs de seguiment i 2 treballs de reflexió.**

Per a l'avaluació dels llibres: **Periòdicament** cada estudiant haurà de lliurar (via aportació al fòrum) un comentari on es relacioni la lectura del llibre que està llegint amb el tractat a

classe les setmanes anteriors. L'extensió aproximada d'aquest comentari serà entre 5 i 10 línies i serà entregat penjant el comentari al fòrum de l'assignatura en les dates indicades pel professorat a principi de curs.

Després de l'entrega de la 2a i 4a aportacions al fòrum es farà una sessió seminari-debat, respectivament. En el **seminari-debat** s'avaluarà la participació activa en la sessió a través de la realització d'aportacions argumentades. En aquesta sessió l'alumnat posarà en comú les seves aportacions al fòrum, s'exposaran els dubtes sorgits fins el moment respecte als continguts de l'assignatura i es debatirà sobre aquests temes conjuntament. La participació en el primer debat correspondrà al 2,5 % i la participació al segon debat 5 % de la nota final.

La setmana posterior a la realització de cada seminari-debat s'haurà d'entregar el **treball de seguiment**, en total dos. La nota del primer treball serà un 7,5% de la nota final, i la nota del 2n treball un 15%. En cada treball s'haurà de relacionar la lectura del llibre que s'està llegint amb el tractat a classe durant el mes i mig anterior. L'extensió aproximada d'aquest comentari serà d'un full i serà entregat en paper en les dates indicades pel professorat a principi de curs.

Per últim, al finalitzar el semestre el dia de la data oficial d'examen s'hauran d'entregar dos **treballs de reflexió**, un per cadascun dels llibres escollits. Aquests treballs consistiran en una reflexió sobre el llibre relacionada amb el contingut de classe. Per a la realització d'aquests dos treballs es poden consultar tant les vostres aportacions al fòrum com els treballs de seguiment que hagueu anat entregant, però és important que el treball resultant tingui un fil conductor i no es tracti únicament d'un compendi de les altres aportacions i comentaris. Aquests treballs corresponen a un 35% de la nota final, cadascú, és a dir, un total de 7 punts entre els dos comentaris. L'extensió aproximada de cadascun dels dos treballs serà d'unes 5 -10 pàgines com a màxim i serà entregat en paper al professorat en la data oficial d'examen.

És imprescindible incloure tant en les aportacions com en els treballs: nom i cognoms, grup i data.

Tant en les aportacions al fòrum com en els treballs de seguiment i finals **es valorarà**:

- Comentari general del llibre (20%).
- Identificació dels continguts exposats a classe amb el contingut del llibre (40%).
- Reflexió personal sobre els continguts exposats a classe i els continguts del llibre (40%).

Al dossier electrònic de l'assignatura trobareu una proposta orientativa de pautes i/o preguntes a respondre que us poden resultar d'utilitat a l'hora d'elaborar els comentaris dels llibres i/o com a aportacions lliures al fòrum de l'assignatura.

2) Reflexió d'un llibre i comentari d'una experiència educativa

Cada estudiant/a que opti per aquesta forma d'avaluació escollirà **un llibre** dels de la bibliografia recomanada, o un altre (dins de la sociologia de l'educació) acordat amb les professores. Per altra banda, haurà d'escollir una **experiència educativa pròpia** en la qual hagi participat, ja sigui com a educand o com a educador.

L'avaluació s'obtindrà amb el **mateix sistema que l'opció 1**. En total s'hauran d'**entregar 4 aportacions al fòrum, 2 treballs de seguiment i 2 treballs de reflexió**. En el cas d'aquesta opció d'avaluació un dels treballs finals serà sobre el llibre escollit i l'altre sobre l'experiència educativa. Per a realitzar el treball de l'experiència educativa s'haurà de relacionar l'experiència amb els continguts de l'assignatura. L'extensió aproximada tant

d'aquest treball com del treball de reflexió sobre el llibre serà d'unes 5 -10 pàgines com a màxim i serà entregat en paper al professorat en la data oficial d'examen.

Al dossier electrònic de l'assignatura trobareu un model de pautes a seguir a l'hora d'elaborar el treball.

Per a les opcions d'avaluació 1 i 2:

Opció avaluació	Fòrum	Seminaris-debat			Treballs de seguiment			Treball reflexió		
			% nota	punts		% nota	punts		% nota	punts
1) Reflexió de dos llibres ó 2) Reflexió d'un llibre i experiència educativa.	2 aportacions	Participació	2'5%	0,25	Lliurament	5%	0,50	Lliurament	35%	3,50
	2 aportacions	Participació	7'5%	0,75	Lliurament	15%	1,50	Lliurament	35%	3,50
			10%	1		20%	2		70%	7

Orientacions	10 línees	1 pàgina	5 - 10 pàgines màx.
---------------------	-----------	----------	---------------------

3) Comentari d'un llibre i examen

Cada estudiant/a que opti per aquesta forma d'avaluació escollirà **un llibre** dels de la bibliografia recomanada, o un altre (dins de la sociologia de l'educació) acordat amb les professores. Per altra banda, haurà de realitzar un **examen** a final de curs, en la data oficial marcada per la Facultat.

L'avaluació s'obté amb el **mateix sistema que l'opció 1**. En total s'hauran d'**entregar 2 aportacions al fòrum, 1 treball de seguiment i 1 treball de reflexió**.

L' **examen** que consistirà en un comentari de text a partir del qual caldrà respondre a tres preguntes. Hi haurà la possibilitat d'utilitzar tot tipus d'apunts i llibres i els altres recursos que sempre tenen a mà les i els educadors socials quan ho necessiten per a la seva feina. No es valorarà la mera còpia de fragments d'aquest material disponible, sinó la reflexió dels continguts.

La nota que s'obtingui de l'examen equivaldrà al 45% de la nota final. L'examen **es valorarà**:

- Comentari general del text (20%).
- Identificació dels continguts exposats a classe amb el contingut del text (40%).
- Reflexió personal sobre els continguts exposats a classe i els continguts del text (40%).

Per a l'opció d'avaluació 3:

Opció avaluació	Fòrum	Seminaris-debat			Treballs de seguiment			Treball reflexió		
			% nota	punts		% nota	punts		% nota	punts
3) Reflexió de un llibre i examen	2 aportacions	Participació	5%	0,50	Lliurament	15%	1,5	Lliurament	35%	3,50
								Examen	45%	4,50
			5%	0,50		15%	1,5		80%	8

Orientacions	10 línies	1 pàgina	5 - 10 pàgines màx. (treball de reflexió)
---------------------	-----------	----------	---

4) Altres

A qui no li vagin bé les opcions 1, 2 i 3 podrà proposar al professorat una **altra forma d'avaluació**.

Opció d'avaluació única :

Cada estudiant/a que opti per aquesta forma d'avaluació escollirà un llibre dels de la bibliografia recomanada, o un altre (dins de la sociologia de l'educació) acordat amb les professores. **L'examen** consistirà en un comentari de text seguint la pauta de quatre preguntes del temari de l'assignatura i dues sobre el contingut del llibre escollit. Hi haurà la possibilitat d'utilitzar tot tipus d'apuntes i llibres i els altres recursos que sempre tenen a mà les i els educadors socials quan ho necessiten per a la seva feina. No es valorarà la mera còpia de fragments d'aquest material disponible, sinó la reflexió dels continguts.

En l'examen es valorarà:

- Comentari general del text i del llibre (20%).
- Identificació dels continguts exposats a classe amb el contingut del text i amb el del llibre (50%).
- Reflexió personal sobre els continguts exposats a classe, el contingut del text i el llibre (30%)

Per aquelles persones que vulguin escollir aquesta opció, ho hauran de comunicar per escrit (document específic) abans del **27 de Febrer** al professorat per establir el seguiment de l'assignatura.

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

AUBERT, A; DUQUE, E.; FISAS, M.; VALLS, R. (2004). *Dialogar y transformar. Pedagogía crítica del siglo XXI*. Barcelona: Graó

FERNÁNDEZ, F. (coord.). (2003). *Sociología de la educación*. Madrid: Pearson Prentice Hall

FLECHA, R., GÓMEZ, J. & PUIGVERT, L. (2001). *Teoría Sociológica Contemporánea*. Barcelona: Paidós.

OBRES GENERALS

APPLE, M.W. & BEANE, J.A. (1997) *Escuelas democráticas*. Madrid, Morata.

BAUDELOT, Ch. & ESTABLET, R. (1976), *La educación capitalista en Francia*. Madrid: Siglo XXI.

BAUDELOT, Ch. & ESTABLET, R. (1991). *El nivel educativo sube*. Madrid: Morata.

BECK, U. & BECK-GERNSHEIM, E. (2003). *La individualización. El individualismo institucionalizado y sus consecuencias sociales y políticas*. Barcelona: Paidós.

BECK, U. & BECK-GERNSHEIM, E. (2001). *El normal caos del amor*. Barcelona: Paidós.

BECK-GERNSHEIM, E. (2003). *La reinención de la familia. En busca de nuevas formas de convivencia*. Barcelona: Paidós

BERGER, P. & LUCKMAN, T. (1988) *La construcción social de la realidad*. Barcelona: Herder.

BERNSTEIN, B. (1998). *Pedagogía, control simbólico e identidad*. Madrid: Morata.

BERNSTEIN, B. (1990). *Poder, educación y conciencia. Sociología de la transmisión cultural*. Barcelona: Roure.

BONAL, X. (1996). *Las actitudes del profesorado ante la coeducación*. Barcelona, Graó.

BOURDIEU P. & PASSERON J.C. (1977). *La Reproducción. Elementos para una teoría del sistema de enseñanza*. Barcelona:Laia.

BUTLER, J. y otras (2001). *Mujeres y transformaciones sociales*. Barcelona, El Roure.

CASTELLS, M. y otros.(1994). *Nuevas perspectivas críticas en educación*. Barcelona: Paidós.

CHOMSKY, N. (2001). *La deseducación*. Madrid: Crítica.

De BOTTON, L.; PUIGVERT, L.; TALEB, F. (2004). *El velo elegido*. Barcelona: El Roure

DUQUE, E. (2006). *Aprendiendo para el amor o para la violencia. Las relaciones en las discotecas*. Barcelona: El Roure.

- ELBOJ, C., PUIGDELLÍVOL, I., SOLER, M. & VALLS, R. (2002). *Comunidades de aprendizaje. Transformar la educación*. Barcelona: Graó .
- ELSTER, J. (2000). *Alquimias de la mente. Racionalidad y emociones*, Barcelona, Roure
- FLECHA, R. (1997). *Compartiendo palabras*. Barcelona: Paidós.
- FLECHA, R.; GÓMEZ, J. (1995). *Racismo: no gracias. Ni moderno, ni postmoderno*. Barcelona: El Roure.
- FLECHA, R.; TOURAINE, A. & WIEVIORKA, M. (2004). *Conocimiento e identidad. Voces de grupos culturales en la investigación social*. Barcelona: El Roure.
- FREIRE, P. (1997). *A la sombra de este árbol*. Barcelona: El Roure.
- GIDDENS, A. (2000). *Un mundo desbocado. Los efectos de la globalización en nuestras vidas*. Madrid: Taurus
- GIROUX, H. (2003). *La inocencia robada: Juventud, multinacionales y política cultural*. Madrid: Ediciones Morata.
- GIROUX, H. (1990). *Los profesores como intelectuales*, Madrid: Paidós: MEC.
- GIROUX, H. & FLECHA, R. (1992) *Igualdad educativa y diferencia cultural*. Barcelona: El Roure.
- GÓMEZ, J. (2004). *El amor en la sociedad del riesgo*. Barcelona: El Roure.
- HABERMAS, J. (1999). *La inclusión del otro. Estudios de Teoría Política*. Barcelona: Paidós
- HABERMAS, J. (1987). *Teoría de la acción comunicativa. Vol. I. Racionalidad de la acción y racionalización social. . Vol. II. Crítica de la razón funcionalista*. Madrid: Taurus
- MACEDO, D. & FREIRE, P. (1989) *Alfabetización. Lectura de la palabra y lectura de la realidad* Barcelona: Paidós.
- MEAD, G.H. (1990) *Espíritu, Persona y Sociedad. Desde el punto de vista del conductismo social*. Barcelona: Paidós.
- OLIVER, E & VALLS, R. (2004). *Violencia de género. Investigaciones sobre quiénes, por qué y cómo superarla*. Barcelona: El Roure.
- PUIGVERT, L. (2001). *Las otras mujeres*. Barcelona: El Roure
- SEARLE J., SOLER M. (2004): *Lenguaje y Ciencias Sociales. Diálogo entre John Searle y CREA*. Barcelona: El Roure.
- SENNET, R. (2000). *La corrosión del carácter. Las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo*. Barcelona: Anagrama.
- SUBIRATS, M. (1998). *Con diferencia. Las mujeres frente al reto de la autonomía*. Barcelona, Icaria.
- TOURAINE, A. (1997). *¿Podremos vivir juntos? Iguales y diferentes*. Madrid: PPC.

TOURAINÉ, A (2005). *Un nuevo Paradigma. Para entender el mundo de hoy*. Barcelona: Paidós

VARELA, J. (1997). *Nacimiento de la mujer burguesa*. Madrid, La Piqueta.

WILLIS, P. (2000). *La cultura popular a Europa*. Catarroja: Afers.

WILLIS, P.(1988). *Aprendiendo a trabajar*. Madrid: Akal.